
Organizacja i funkcjonowanie samorządu
terytorialnego w Polsce i w Niemczech.

Analiza prawnoporównawcza

Organisation und Funktionsweise
der Selbstverwaltung in Polen und in Deutschland.

Rechtsvergleichende Analyse

Joanna Jagoda (red./Hrsg.)

Wydawnictwo C.H.Beck

Organizacja i funkcjonowanie samorządu terytorialnego
w Polsce i w Niemczech. Analiza prawnoporównawcza
Organisation und Funktionsweise der Selbstverwaltung in Polen
und in Deutschland. Rechtsvergleichende Analyse

Organizacja i funkcjonowanie samorządu
terytorialnego w Polsce i w Niemczech.

Analiza prawnoporównawcza

Organisation und Funktionsweise
der Selbstverwaltung in Polen und in Deutschland.
Rechtsvergleichende Analyse

Joanna Jagoda (red./Hrsg.)

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2018

Recenzent/Peer reviewer: Dr hab. prof. USz Małgorzata Ofiarska

Redakcja/Publishing editor: Joanna Szypulska

Korekta/Proofreading:

Magdalena Mularczyk, Agnieszka Sarnowska, Małgorzata Stempowska

Projekt wspierany przez Polsko-Niemiecką Fundację na rzecz Nauki
Gefördert aus Mitteln der Deutsch Polnischen Wissenschaftsstiftung

DEUTSCH	POLSKO
POLNISCHE	NIEMIECKA
WISSENSCHAFTS	FUNDACJA
STIFTUNG	NA RZECZ NAUKI

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Śląski w Katowicach

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

© by Wydawnictwo C.H.Beck 2018

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Jolanta Straszewska
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-812-8220-8

ISBN e-book 978-83-812-8221-5

Spis treści

Autorzy	VII
Autoren	IX
Wykaz skrótów / Abkürzungsverzeichnis	XI
Wstęp	XVII
Vorwort	XIX
 Część pierwsza / Erster Teil	
Organizacja i funkcjonowanie samorządu terytorialnego w Polsce	
Organisation und Funktionsweise der Selbstverwaltung in Polen	1
 <i>Joanna Jagoda</i>	
I. Samorząd terytorialny w Konstytucji RP	3
I. Local self-government in the Constitution of the Republic of Poland	25
 <i>Anna Wierzbica</i>	
II. Gmina jako podstawowa jednostka samorządu terytorialnego	47
II. Commune as a basic local self-government unit	66
 <i>Katarzyna Darowska</i>	
III. Powiat	87
III. Powiat	109
 <i>Roman Marchaj</i>	
IV. Województwo samorządowe	133
IV. Self-governmental voivodeship	156
 <i>Bogdan Dolnicki</i>	
V. Zadania samorządu terytorialnego	180
V. Tasks of local self-government	197
 <i>Renata Cybulska</i>	
VI. Współdziałanie jednostek samorządu terytorialnego	214
VI. Cooperation of local self-government units	228
 <i>Bogdan Dolnicki</i>	
VII. Nadzór nad samorządem terytorialnym	242
VII. Supervision of the local self-government	267
	V

Część druga / Zweiter Teil

**Organizacja i funkcjonowanie samorządu terytorialnego w Niemczech
Organisation und Funktionsweise der Selbstverwaltung in Deutschland .. 293**

Max-Emanuel Geis

- I. Verfassungsrechtliche Grundlagen der kommunalen Selbstverwaltung . 295
- I. Konstytucyjnoprawne podstawy samorządu gminnego 313
- I. Constitutional law fundamentals of municipality self-government 331

Peter Reis

- II. Gemeindeverfassung und Gemeindeorgane 349
- II. Ustrój i organy gminy 395
- II. System and bodies of municipality 438

Tamara Kegel

- III. Der Landkreis 481
- III. Powiat 493
- III. District 505

Peter Reis

- IV. Höhere Gemeindeverbände 517
- IV. Wyższe związki gminne 529
- IV. Higher municipality associations 541

Thomas Seefried

- V. Die Aufgaben der Selbstverwaltungskörperschaften 553
- V. Zadania jednostek samorządu terytorialnego 570
- V. Tasks of the self-government units 586

Thomas Seefried

- VI. Kommunale Kooperation 602
- VI. Współpraca jednostek samorządu terytorialnego 616
- VI. Cooperation between self-governments 629

Dominik Meier

- VII. Aufsicht und Rechtsschutz 642
- VII. Nadzór i ochrona prawna 658
- VII. Legal supervision and protection 674

Autorzy

I. Część polska

Joanna Jagoda – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Śląskiego w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Bogdan Dolnicki – profesor zwyczajny doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Anna Wierzbica – doktor habilitowany nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Renata Cybulska – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Roman Marchaj – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Katarzyna Darowska-Szczepanek – magister prawa, asystent w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

II. Część niemiecka

Max-Emanuel Geis – profesor zwyczajny nauk prawnych (Prof. Dr.), kierownik Katedry Niemieckiego i Bawarskiego Prawa Konstytucyjnego i Administracyjnego Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Fryderyka Aleksandra w Erlangen-Norymberdze

Tamara Kegel – magister prawa (Dipl. jur.), pracownik naukowy w Katedrze Niemieckiego i Bawarskiego Prawa Konstytucyjnego i Administracyjnego Wy-

działu Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Fryderyka Aleksandra w Erlangen-Norymberdze

Dominik Meier – magister prawa (Dipl. jur.), pracownik naukowy w Katedrze Niemieckiego i Bawarskiego Prawa Konstytucyjnego i Administracyjnego Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Fryderyka Aleksandra w Erlangen-Norymberdze

Peter Reiß – asesor prawa (Ass. jur.), pracownik naukowy (do końca 2016 r.) w Katedrze Niemieckiego i Bawarskiego Prawa Konstytucyjnego i Administracyjnego Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Fryderyka Aleksandra w Erlangen-Norymberdze

Thomas Seefried – asesor prawa (Ass. jur.), adiunkt w Katedrze Niemieckiego i Bawarskiego Prawa Konstytucyjnego i Administracyjnego Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Fryderyka Aleksandra w Erlangen-Norymberdze

Autoren

I. Polnischer Teil

Dr hab. prof. UŚ Joanna Jagoda, Lehrstuhl für Kommunalrecht der Fakultät für Recht und Verwaltung der Schlesischen Universität in Katowice

Prof. zw. dr hab. Bogdan Dolnicki, Leiter des Lehrstuhls für Kommunalrecht der Fakultät für Recht und Verwaltung der Schlesischen Universität in Katowice

Dr hab. Anna Wierzbica, Lehrstuhl für Kommunalrecht der Fakultät für Recht und Verwaltung der Schlesischen Universität in Katowice

Dr Renata Cybulska, Lehrstuhl für Kommunalrecht der Fakultät für Recht und Verwaltung der Schlesischen Universität in Katowice

Dr Roman Marchaj, Lehrstuhl für Verwaltungsrecht und Verwaltungswissenschaften der Fakultät für Recht und Verwaltung der Schlesischen Universität in Katowice

Mgr Katarzyna Darowska-Szczepanek, Lehrstuhl für Kommunalrecht der Fakultät für Recht und Verwaltung der Schlesischen Universität in Katowice

II. Deutscher Teil

Prof. Dr. Max-Emanuel Geis, ordentlicher Universitätsprofessor, Leiter des Lehrstuhls für Deutsches und Bayerisches Staats- und Verwaltungsrecht, Institut für Deutsches, Europäisches und Internationales Recht, Rechts- und Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg

Tamara Kegel, Dipl. jur. Wissenschaftliche Mitarbeiterin, Lehrstuhl für Deutsches und Bayerisches Staats- und Verwaltungsrecht, Institut für Deutsches, Europäisches und Internationales Recht, Rechts- und Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg

Dominik Meier, Dipl. jur., Wissenschaftlicher Mitarbeiter, Lehrstuhl für Deutsches und Bayerisches Staats- und Verwaltungsrecht, Institut für

Deutsches, Europäisches und Internationales Recht, Rechts- und Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg

Peter Reiß, Ass. jur., Wissenschaftlicher Mitarbeiter (bis Ende 2016), Lehrstuhl für Deutsches und Bayerisches Staats- und Verwaltungsrecht, Institut für Deutsches, Europäisches und Internationales Recht, Rechts- und Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg

Thomas Seefried, Ass. jur., Akademischer Rat, Lehrstuhl für Deutsches und Bayerisches Staats- und Verwaltungsrecht, Institut für Deutsches, Europäisches und Internationales Recht, Rechts- und Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg

Wykaz skrótów / Abkürzungsverzeichnis

1. Część pierwsza / Erster Teil

Akty prawne / Rechtsakte

AdmRządWojewU.....	ustawa z dnia 23.1.2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 2234 ze zm.)
EuropKartaSamLok.....	Europejska Karta Samorządu Lokalnego sporządzona w Strasburgu 15.10.1985 r. (Dz.U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607)
KodeksWyb.....	ustawa z dnia 5.1.2011 Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 15 ze zm.)
KPA	ustawa z dnia 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.)
PostAdmU	ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 1369 ze zm.)
PrStow.....	ustawa z dnia 7.4.1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 210)
ReferLokU	ustawa z dnia 15.9.2000 r. o referendum lokalnym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 400 ze zm.)
SamGminU	ustawa z dnia 8.3.1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.)
SamMiędzynarU.....	ustawa z dnia 15.9.2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych (tekst jedn. Dz.U. Nr 91, poz. 1009 ze zm.)
SamPowiatU	ustawa z dnia 5.6.1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 1868)
SamWojU.....	ustawa z dnia 5.6.1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 2096 ze zm.)

Sądy / Gerichte

NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
SN	Sąd Najwyższy
TK.....	Trybunał Konstytucyjny

WSA Wojewódzki Sąd Administracyjny

Publikatory, czasopisma / Offizielle Zeitschriften, Zeitschriften

AUWr Acta Universitatis Wratislaviensis
Dz.U. Dziennik Ustaw
FK Finanse Komunalne
ONSA Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSNC Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OTK ZU Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego Zbiór Urzędowy
OTK Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, seria A
PiP Państwo i Prawo
Prok. i Pr. Prokuratura i Prawo
RPEiS Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
ST Samorząd Terytorialny
ZNSA Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne / Andere

art. artykuł
itd. i tak dalej
lit. litera
m.in. między innymi
n. następny/a
Nb. numer brzegowy
Nr numer
por. porównaj
poz. pozycja
r. rok
red. redakcja
s. strona
tekst jedn. tekst jednolity
ust. ustęp
zd. zdanie
ze zm. ze zm.

2. Część druga / Zweiter Teil

Akty prawne / Rechtsakte

AGVwGO	Gesetz zur Ausführung der Verwaltungsgerichtsordnung / przepisy wykonawcze do ustawy o ustroju sądów administracyjnych
BezO	Bezirksordnung / Ordynacja okręgowa, ustawa o okręgach
BRRG	Beamtenrechtsrahmengesetz / ustawa o pracownikach służby cywilnej
BV	Bayerische Verfassung / Konstytucja Bawarii
DGO	Deutsche Gemeindeordnung / Niemiecki kodeks miejski
EKC	Europäische Charta der kommunalen Selbstverwaltung / Europejska Karta Samorządu Lokalnego
EGV	Vertrag zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft / Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską
GO, GemO	Gemeindeordnung / Ordynacja gminna, ustawa o samorządzie gminnym
HKO	Hessische Landkreisordnung / Ordynacja powiatowa kraju związkowego Hesja
KommZG BY	Gesetz über kommunale Zusammenarbeit (Bay) / Bawarska ustawa o współpracy komunalnej
KrO	Kreisordnung / Ordynacja powiatowa, ustawa o samorządzie powiatowym
KSVG Saarl.	Kommunalselbstverwaltungsgesetz / ustawa o samorządzie terytorialnym kraju związkowego Saara
LKO, LKrO	Landkreisordnung / Ordynacja powiatowa, ustawa o samorządzie powiatowym
LV	Landesverfassung / Konstytucja kraju związkowego
SaarlKSVG	Kommunalselbstverwaltungsgesetz / ustawa o samorządzie terytorialnym kraju związkowego Saara
VwGO	Verwaltungsgerichtsordnung / ustawa o ustroju sądów administracyjnych
VwVfG	Verwaltungsverfahrensgesetz / ustawa o postępowaniu administracyjnym

Sądy / Gerichts

BGH	Bundesgerichtshof / Federalny Trybunał Sprawiedliwości
BVerfG	Bundesverfassungsgericht / Federalny Trybunał Konstytucyjny
BVerwG	Bundesverwaltungsgericht / Federalny Sąd Administracyjny
OVG	Oberverwaltungsgericht / Wyższy Sąd Administracyjny

StGH.....	Staatsgerichtshof / landowy sąd konstytucyjny
VerfGH.....	Verfassungsgerichtshof / Trybunał Konstytucyjny
VG	Verwaltungsgericht / sąd administracyjny
VGH.....	Verwaltungsgerichtshof / Trybunał Administracyjny

Publikatory, czasopisma / Offizielle Zeitschriften, Zeitschriften

ABL. EG.....	Amtsblatt der Europäischen Gemeinschaften / Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
AöR.....	Archiv des öffentlichen Rechts [nazwa czasopisma]
BayVBl.	Bayerische Verwaltungsblätter [nazwa czasopisma]
BGBL.....	Bundesgesetzblatt / Federalny Dziennik Ustaw
BGHZ.....	Entscheidungen des Bundesgerichtshofs in Zivilsachen / Orzecznictwo Federalnego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach cywilnych
BVerfGE.....	Entscheidungen des Bundesverfassungsgerichts / Orzecznictwo Federalnego Trybunału Konstytucyjnego
BVerwGE.....	Entscheidungen des Bundesverwaltungsgerichts / Orzecznictwo Federalnego Sądu Administracyjnego
DÖV.....	Die Öffentliche Verwaltung [nazwa czasopisma]
DVBl.....	Deutsches Verwaltungsblatt [nazwa czasopisma]
ESVGH.....	Entscheidungssammlung des Hessischen Verwaltungsgerichtshofs und des Verwaltungsgerichtshofs Baden Württemberg / Orzecznictwo Heskiego Sądu Administracyjnego i sądu administracyjnego Badenii-Wirtembergii
GBL, GVBl.....	Gesetzblatt, Gesetz- und Verordnungsblatt / Dziennik urzędowy
JA	Juristische Arbeitsblätter [nazwa czasopisma]
JuS.....	Juristische Schulung [nazwa czasopisma]
KommJur	Kommunaljurist [nazwa czasopisma]
LKV	Landes und Kommunalverwaltung [nazwa czasopisma]
NdsVBl.....	Niedersächsische Verwaltungsblätter [nazwa czasopisma]
NJW.....	Neue Juristische Wochenschrift [nazwa czasopisma]
NVwZ.....	Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht [nazwa czasopisma]
NVwZ-RR.....	Rechtsprechungsreport der Neuen Zeitschrift für Verwaltungsrecht [nazwa czasopisma]
NWVBl.	Nordrhein-Westfälische Verwaltungsblätter [nazwa czasopisma]
OVGE.....	Entscheidungssammlung der Oberverwaltungsgerichte Münster und Lüneburg; Entscheidungssammlung des Oberverwaltungsgerichts Berlin / Orzecznictwo sądów admi-

	nistracyjnych w Münster i Lüneburg; Orzecznictwo Wyższego Sądu Administracyjnego w Berlinie
RGBL.....	Reichsgesetzblatt / Dziennik Ustaw Rzeszy
SächsVBl.....	Sächsische Verwaltungsblätter [nazwa czasopisma]
ThürVBl.....	Thüringische Verwaltungsblätter [nazwa czasopisma]
VerwArch.....	Verwaltungsarchiv [nazwa czasopisma]

Komentarze / Kommentare

Hdb. d. Komm.	Handbuch der kommunalen Wissenschaft und Praxis (hrsg. von G. Püttner)
HStR.....	Handbuch des Staatsrechts (hrsg. von Isensee/Kirchhof)

Inne / Andere

a.A.....	anderer Ansicht / inny punkt widzenia; inaczej
Abs.....	Absatz / ustęp
allg.	allgemein / ogóln -y/ie, powszechn -y/ie
Art.....	Artikel / artykuł
Aufl.....	Auflage / wydanie
Bay, BY.....	Bayern; bayerisch / Bawaria
Bbg.....	Brandenburg / Brandenburgia
Bd.....	Band / tom
Brem.....	Bremen; bremisch / Brema
bspw.....	beispielsweise / na przykład
B.-W., bw.....	Baden-Württemberg; baden-württembergisch / Badenia-Wirtembergia
bzw.....	beziehungsweise / odpowiednio
ders.....	derselbe; dieselbe / ten sam/ta sama; jednakowy
ebd.....	ebenda / tamże; <i>ibidem</i>
f., ff.....	folgende / poniższy, następny, następujący
Fn.....	Fußnote / przypis
FS.....	Festschrift / księga jubileuszowa
G. (v.), Ges.....	Gesetz (vom) / ustawa (z dnia)
gem.....	gemäß / zgodnie z
GG.....	Grundgesetz / ustawa zasadnicza, konstytucja
ggf.....	gegebenenfalls / w razie potrzeby
H, Hess.....	Hessen, hessisch / Hesja
Hrsg., hrsg.....	Herausgeber; herausgegeben / wydawca; wydawać
Kap.....	Kapitel / rozdział
KommRKommunalrecht...	prawo komunalne, prawo samorządu terytorialnego

Wykaz skrótów / Abkürzungsverzeichnis

KV, KVerf.....	Kommunalverfassung / Konstytucja komunalna; regulacje dotyczące samorządu terytorialnego w danym kraju związkowym
LSA	Land Sachsen-Anhalt / kraj związkowy Saksonia-Anhalt
M.-V.....	Mecklenburg-Vorpommern / Meklemburgia-Pomorze Przednie
Nd, Nds	Niedersachsen, niedersächsisch / Dolna Saksonia
NRW.....	Nordrhein-Westfalen, nordrhein-westfälisch / Nadrenia Północna – Westfalia
Rh.-Pf., RhPf	Rheinland-Pfalz, rheinland-pfälzisch / Nadrenia-Palatynat
Rdn.	Randnummer / numer boczny
S.	Seite / strona
S.-A.	Sachsen-Anhalt / Saksonia-Anhalt
S.-H., SH	Schleswig-Holstein; schleswig-holsteinisch / Szlezwik-Holsztyn
SA, Sächs.....	Sachsen; sächsisch / Saksonia
Saarl.	Saarland / Saara
s.o.....	siehe oben / patrz wyżej
sog.....	sogenannt / tak zwany
Thür.....	Thüringen, thüringisch
u.a.	und anderes (i inne/inni); unter anderem (między innymi)
v.a.	vor allem / szczególnie; przede wszystkim
Z.....	Zeitschrift / czasopismo
z.B.	zum Beispiel / na przykład
vgl.	vergleiche / porównaj
Verf.....	Verfassung / konstytucja, statut, ustrój

Wstęp

Monografia stanowi efekt polsko-niemieckiego projektu badawczego zrealizowanego przez pracowników Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz niemieckich pracowników naukowych Katedry Niemieckiego i Bawarskiego Prawa Konstytucyjnego i Administracyjnego Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu w Erlangen-Norymberdze.

Opracowanie jest pierwszą publikacją naukową zawierającą jednocześnie analizę polskiego i niemieckiego ustroju samorządu terytorialnego oraz porównanie tych dwóch systemów administracji publicznej.

Będąc efektem twórczej pracy licznej grupy pracowników naukowych, posiadając angielską wersję językową, monografia stanowi istotny wkład nie tylko w rozwój polskiej i niemieckiej nauki w zakresie prawa administracyjnego, ale jest również cennym źródłem wiedzy dla praktyków prawa samorządu terytorialnego. Wśród omawianych tematów znalazły się bowiem kwestie, które mogą stanowić przyczynek do wzajemnej wymiany doświadczeń w zakresie szeroko rozumianej praktyki samorządu terytorialnego. W poszczególnych rozdziałach omówiono problematykę konstytucyjnego usytuowania polskiego i niemieckiego samorządu terytorialnego, organizację jednostek samorządu terytorialnego i pozycję prawną organów samorządowych, a także zadania samorządu terytorialnego w Polsce i w Niemczech, zasady i formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego oraz nadzór nad samorządem.

Tego typu publikacji o charakterze prawno-porównawczym nie było dotychczas na rynku. Doświadczenia niemieckie mogą się okazać bardzo interesujące z punktu widzenia dalszego rozwoju polskiego samorządu terytorialnego. Z tego względu książka powinna znaleźć szerokie grono potencjalnych odbiorców, do których poza praktykami samorządu terytorialnego zaliczyć należy studentów, doktorantów i pracowników naukowych akademickich oraz uniwersyteckich wydziałów prawa, administracji, politologii czy socjologii bądź stosunków międzynarodowych.

Projekt został zrealizowany dzięki wsparciu Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki.

Vorwort

Die Monografie ist ein Ergebnis des polnisch-deutschen Forschungsprojektes, das von den Mitarbeitern des Lehrstuhls für Kommunalrecht der Fakultät für Recht und Verwaltung der Schlesischen Universität in Katowice und der deutschen Wissenschaftler des Lehrstuhls für Deutsches und Bayerisches Staats- und Verwaltungsrecht, Rechts- und Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg realisiert wurde.

Die Abhandlung ist die erste wissenschaftliche Veröffentlichung, die zugleich eine Analyse der polnischen und der deutschen Struktur einer Gebietskörperschaft und den Vergleich dieser zwei Systeme der öffentlichen Verwaltung darstellt.

Die in englischer Ausführung verfügbare Monografie, die ein Ergebnis der kreativen Arbeit und Initiative mehrerer Forscher ist, ist ein bedeutender Beitrag zur Entwicklung der polnischen und deutschen Forschung im Bereich Verwaltungsrecht; sie ist gleichzeitig eine wertvolle Informationsquelle für die Praktiker des Kommunalverwaltungsrechts. Unter den behandelten Themen sind nämlich auch Inhalte, die einen Beitrag zum gegenseitigen Erfahrungsaustausch im Bereich der Tätigkeit der Kommunalverwaltung im weitesten Sinne leisten können. In einzelnen Kapiteln wurde die Problematik der verfassungsrechtlichen Lage der polnischen und deutschen Kommunalverwaltung, die Organisation der lokalen und regionalen Gebietskörperschaften, die Rechtsposition der Organe der Gebietskörperschaften sowie die Aufgaben der Kommunalverwaltung in Polen und in Deutschland, Prinzipien und Formen des Zusammenwirkens von lokalen und regionalen Gebietskörperschaften und die Aufsicht über die Organe der territorialen Selbstverwaltung eingehend besprochen.

So eine rechtsvergleichende Analyse erschien bisher nicht. Die deutsche Erfahrung kann im Hinblick auf die weitere Entwicklung der polnischen Kommunalverwaltung durchaus interessant sein. Aus diesem Grund soll das Buch ein breites Spektrum von potenziellen Empfängern finden, zu welchen – außer der Tätigkeit der Kommunalverwaltung – ebenfalls Studenten, Doktoranden, wissenschaftliche Mitarbeiter und Hochschullehrer der